

Od głowy do kopyt

Poznaj budowę zewnętrzną konia



Scenariusz · plansza · karty pracy · gra · odpowiedzi

Wydrukuj. Przygotuj. Poprowadź.

Jedna lekcja dla osób początkujących, w parach lub małych grupach.

Czego uczymy?

- Uczestnik rozpoznaje i nazywa 10 podstawowych części ciała konia.
- Potrafi odróżnić grzywę od szyi oraz kłąb od grzbietu.
- Dopasowuje prosty opis do nazwy i wskazuje odpowiednie miejsce na zdjęciu.

PRZYGOTOWANIE KROK PO KROKU

1. Przeczytaj strony 2, 3 i 11. Na stronie 12 znajdziesz zasady wykorzystania i źródła terminologii.
2. Wydrukuj planszę ze strony 4 dla prowadzącego lub dla każdej grupy. Możesz też wyświetlić ją na ekranie.
3. Przygotuj po jednej karcie pracy ze strony 5 na osobę lub parę.
4. Wydrukuj strony 6 i 7 na każdy stolik. Wytnij po liniach: otrzymasz 10 kart nazw i 10 kart opisów. Karty są jednostronne.
5. Wydrukuj strony 8 i 9. Otrzymasz 4 różne plansze bingo. Dla większej liczby osób powiel zestaw; dopuszczamy jednoczesne bingo.
6. Wydrukuj stronę 10 i przetnij na pół. Jedna połówka wystarczy dla jednej osoby. Przygotuj ołówki i po 9 znaczników na planszę bingo.

Druk: A4, skala 100%, jednostronnie. Kolor jest opcjonalny; nazwy i numery pozostają czytelne w szarości. Nożyczek używa prowadzący lub osoby pod jego nadzorem. Potrzebne są ołówki i znaczniki, np. skrawki papieru.

40 minut wspólnego odkrywania

Czasy są orientacyjne. Dopasuj tempo do grupy, nie skracaj rozmowy na siłę.

5 min

Zauważ, zanim nazwiesz

Pokaż zdjęcie na stronie 4. Zapytaj: Co widzisz? Które części konia umiesz już nazwać? Zapisz odpowiedzi bez oceniania. Powiedz, że dziś ćwiczyćcie 10 nazw, a nie całą anatomię konia.

Sprawdź: Każda osoba może wskazać jeden znany element. Osoba nieczytająca może pokazać go palcem na wydruku.

8 min

Dziesięć nazw w ruchu palca

Przejdź po planszy od głowy ku zadowi, a potem ku kopytom. Odczytaj nazwy i krótkie opisy. Poproś o wskazanie grzywy i szyi, a następnie kłębu i grzbietu. Przypomnij, że zdjęcie pokazuje konia z jednego boku.

Sprawdź: Zapytaj: Czy grzywa to część szyi z włosami, czy cała szyja? Gdzie względem szyi znajduje się kłęb?

10 min

Znajdź swoją parę

Na stoliku rozłóż osobno potasowane karty nazw i opisów ze stron 6 i 7. Każda para osób dobiera jedną parę kart, czyta opis i wskazuje miejsce na planszy. Pozostali mogą uzasadnić inne dopasowanie. Po ułożeniu wszystkich par sprawdź je z kluczem na stronie 11.

Sprawdź: Nie przyznawaj punktu za samo zgadnięcie. Poproś o krótkie wyjaśnienie, co w opisie naprowadziło na odpowiedź.

10 min

Końskie bingo

Rozdaj plansze A-D ze stron 8-9. Czytaj opisy ze strony 11 bez nazw. Trzy pola poziomo, pionowo lub po skosie to bingo. Sprawdź zgłoszenie: trzy nazwy i wskazanie ich na koniu. Graj, aż każda para ma linię lub odczytasz wszystkie opisy. Przy powtórce potasuj ich kolejność.

Sprawdź: Nie wszystkie plansze mają każdą nazwę. Brak nazwy na planszy nie jest błędem. Przy jednoczesnym bingo sprawdź wszystkie zgłoszenia.

7 min

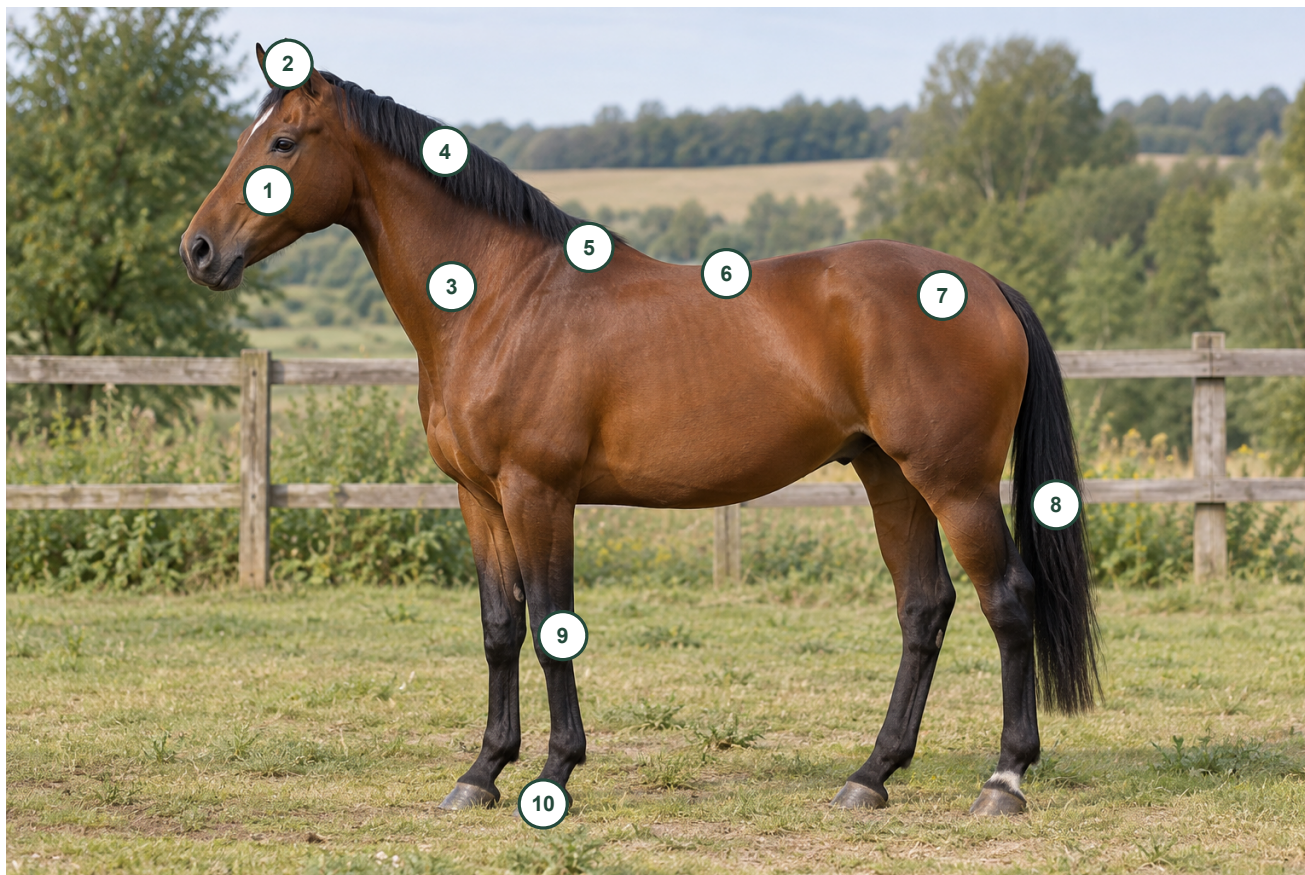
Sprawdź i zabierz wiedzę

Rozdaj kartę pracy ze strony 5. W wersji łatwiejszej zostaw słowniczek widoczny. W trudniejszej zasłoń planszę. Po wspólnym sprawdzeniu rozdaj bilety ze strony 10. Poproś o jedną rzecz zapamiętaną i jedną do powtórzenia.

Sprawdź: Daj opisową informację zwrotną: Te nazwy już rozpoznajesz. Do tych dwóch wrócimy. Nie traktuj wyniku jako oceny umiejętności obchodzenia się z koniem.

Koń od głowy do kopyt

Numery wskazują omawiane części ciała konia.

**1. Głowa**

Część ciała, na której znajdują się między innymi oczy, uszy i nozdrza.

2. Uszy

Dwie ruchome części znajdujące się na górze głowy.

3. Szyja

Łączy głowę z tułowiem. Wzdłuż jej górnej części rośnie grzywa.

4. Grzywa

Pas długich włosów rosnących wzdłuż górnej części szyi.

5. Kłęb

Wyniosłość u nasady szyi, przed grzbietem. Nie jest grzywą.

6. Grzbiet

Górna część tułowia za kłębem, przed okolicą lędźwi.

7. Zad

Tylna górna część tułowia, w pobliżu nasady ogona.

8. Ogon

Znajduje się z tyłu ciała; wyrastają z niego długie włosy.

9. Kończyny

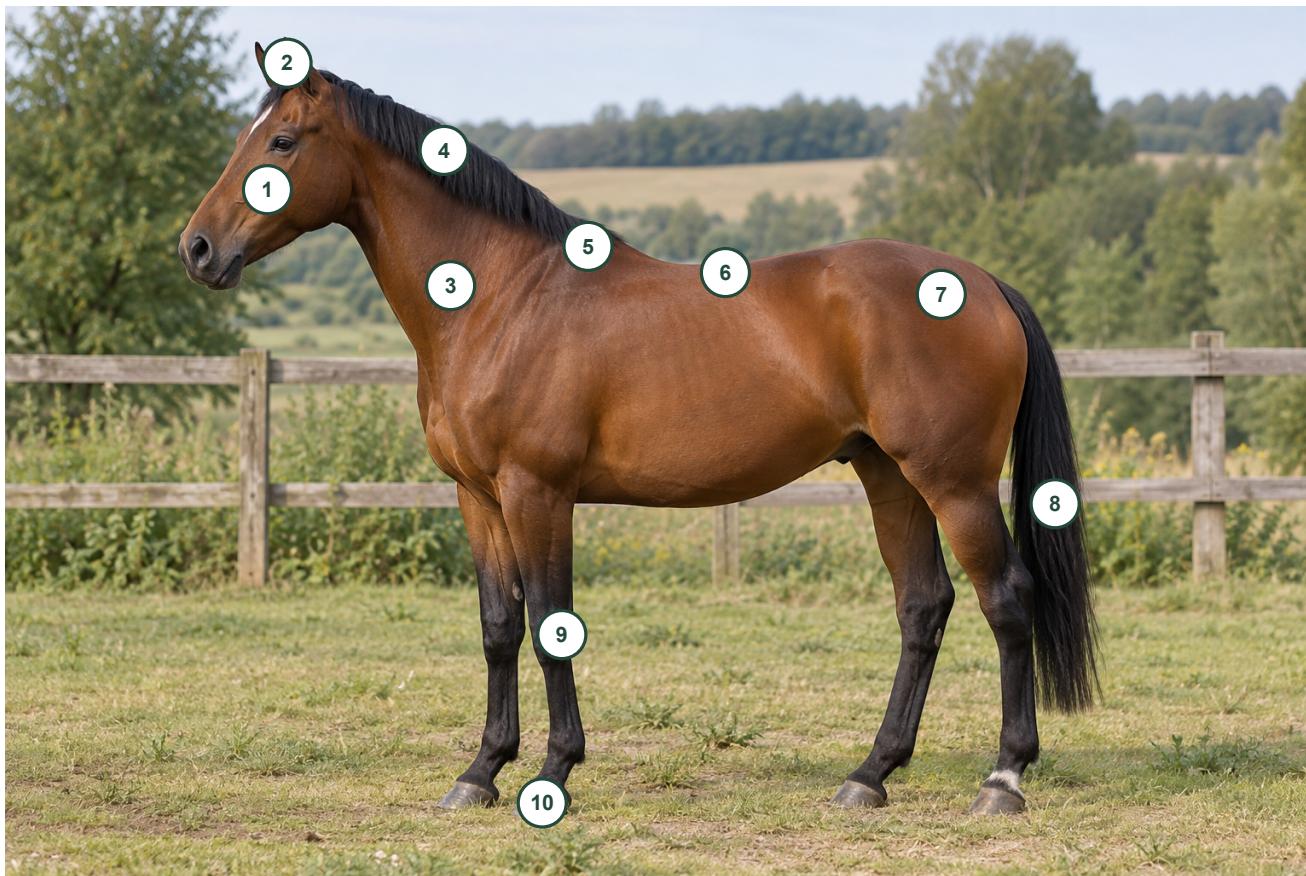
Koń ma dwie przednie i dwie tylne. Na ich końcach znajdują się kopyta.

10. Kopyta

Twarde rogowe osłony końców kończyn, które stykają się z podłożem.

Odkryj dziesięć nazw

Wskaż, nazwij lub dopisz numer. Możesz pracować z partnerem.



Zabawa: obok nazwy dopisz numer ze zdjęcia albo poproś partnera o przeczytanie nazwy i wskaż ją palcem. Potem zamieńcie role.

Ogon / nr

Zad / nr

Kłęb / nr

Uszy / nr

Szyja / nr

Grzbiet / nr

Kopyta / nr

Grzywa / nr

Głowa / nr

Kończyny / nr

Zacznij od trzech nazw. Potem odkryj kolejne. Numery 9 i 10 wskazują jedną kończynę i jedno kopyto. Przy kolejnej próbie zasłoń podpowiedzi.

Znajdź parę: nazwy

Wytnij po obrysach. Wymieszaj karty osobno i dopasuj każdą nazwę do jednego opisu.

POZNAJ KONIA Głowa	POZNAJ KONIA Uszy
POZNAJ KONIA Szyja	POZNAJ KONIA Grzywa
POZNAJ KONIA Kłęb	POZNAJ KONIA Grzbiet
POZNAJ KONIA Zad	POZNAJ KONIA Ogon
POZNAJ KONIA Kończyny	POZNAJ KONIA Kopyta

Znajdź parę: opisy

Wytnij po obrysach. Wymieszaj karty osobno i dopasuj każdą nazwę do jednego opisu.

Znajduje się z tyłu ciała; wyrastają z niego długie włosy.

Pas długich włosów rosnących wzdłuż górnej części szyi.

Twarde rogowe osłony końców kończyn, które stykają się z podłożem.

Część ciała, na której znajdują się między innymi oczy, uszy i nozdrza.

Górna część tułowia za kłębem, przed okolicą lędźwi.

Dwie ruchome części znajdujące się na górze głowy.

Koń ma dwie przednie i dwie tylne. Na ich końcach znajdują się kopyta.

Wyniosłość u nasady szyi, przed grzbietem. Nie jest grzywą.

Łączy głowę z tułowiem. Wzdłuż jej górnej części rośnie grzywa.

Tylna górna część tułowia, w pobliżu nasady ogona.

Końskie bingo

Zakryj nazwę pasującą do usłyszanego opisu. Trzy pola w jednej linii to bingo.

PLANSZA A

Głowa	Grzywa	Grzbiet
Kończyny	Uszy	Zad
Kopyta	Szyja	Ogon

Sprawdź bingo: nazwij i pokaż na planszy trzy wskazane części ciała.

PLANSZA B

Kłęb	Kończyny	Głowa
Zad	Kopyta	Szyja
Grzywa	Ogon	Uszy

Sprawdź bingo: nazwij i pokaż na planszy trzy wskazane części ciała.

Końskie bingo

Zakryj nazwę pasującą do usłyszanego opisu. Trzy pola w jednej linii to bingo.

PLANSZA C

Kopyta	Grzbiet	Kłęb
Szyja	Ogon	Głowa
Zad	Uszy	Kończyny

Sprawdź bingo: nazwij i pokaż na planszy trzy wskazane części ciała.

PLANSZA D

Grzywa	Uszy	Ogon
Grzbiet	Kończyny	Kłęb
Głowa	Kopyta	Zad

Sprawdź bingo: nazwij i pokaż na planszy trzy wskazane części ciała.

Co zostaje z Tobą?

Przetnij stronę na pół. Jedna karta jest dla jednej osoby. Można odpowiadać ustnie.

MOJE PODSUMOWANIE

1. Grzywa i szyja to dokładnie to samo.

Prawda / Fałsz

2. Kłęb znajduje się przy nasadzie szyi, przed grzbietem.

Prawda / Fałsz

3. Koń ma po jednym kopycie na końcu każdej z czterech kończyn.

Prawda / Fałsz

4. Potrafię już wskazać:

5. Chcę jeszcze powtórzyć:

MOJE PODSUMOWANIE

1. Grzywa i szyja to dokładnie to samo.

Prawda / Fałsz

2. Kłęb znajduje się przy nasadzie szyi, przed grzbietem.

Prawda / Fałsz

3. Koń ma po jednym kopycie na końcu każdej z czterech kończyn.

Prawda / Fałsz

4. Potrafię już wskazać:

5. Chcę jeszcze powtórzyć:

Odpowiedzi i podpowiedzi

W czasie gry prosz o uzasadnienie, a nie tylko o podanie nazwy.

Karta pracy, strona 5

1. Głowa; 2. Uszy; 3. Szyja; 4. Grzywa; 5. Kłęb; 6. Grzbiet; 7. Zad; 8. Ogon; 9. Kończyny; 10. Kopyta

Karty do dopasowania, strony 6 i 7

Nazwy i właściwe opisy znajdziesz na planszy ze strony 4. Karty opisów na stronie 7 są celowo ułożone w innej kolejności niż karty nazw.

Bingo: czytaj opisy w tej kolejności

1. Wyniosłość u nasady szyi, przed grzbietem. Nie jest grzywą. **Odpowiedź: kłęb.**
2. Dwie ruchome części znajdujące się na górze głowy. **Odpowiedź: uszy.**
3. Koń ma dwie przednie i dwie tylne. Na ich końcach znajdują się kopyta. **Odpowiedź: kończyny.**
4. Pas długich włosów rosnących wzdłuż górnej części szyi. **Odpowiedź: grzywa.**
5. Tylne górne części tułowia, w pobliżu nasady ogona. **Odpowiedź: zad.**
6. Część ciała, na której znajdują się między innymi oczy, uszy i nozdrza. **Odpowiedź: głowa.**
7. Twarde rogowe osłony końców kończyn, które stykają się z podłożem. **Odpowiedź: kopyta.**
8. Górna część tułowia za kłębem, przed okolicą lędźwi. **Odpowiedź: grzbiet.**
9. Znajduje się z tyłu ciała; wyrastają z niego długie włosy. **Odpowiedź: ogon.**
10. Łączy głowę z tułowiem. Wzdłuż jej górnej części rośnie grzywa. **Odpowiedź: szyja.**

Bilety na koniec, strona 10

1. **Fałsz.** Grzywa to włosy rosnące na szyi, a szyja jest częścią ciała łączącą głowę z tułowiem.
2. **Prawda.** Kłęb jest wyniosłością u nasady szyi.
3. **Prawda.** Każda z czterech kończyn konia kończy się kopytem.

Punkty 4 i 5 mają odpowiedzi własne. Wróć z grupą do często wskazywanych trudności. Cała lekcja dotyczy rozpoznawania na zdjęciu, nie oceny umiejętności pracy z koniem.

Dobra wiedza do dzielenia się

Ten materiał jest jedną lekcją z zestawu Poznaj konia. Nie jest dodatkową lekcją w pakiecie.

1. Możesz pobrać i zachować ten plik bez opłat, konta i zapisu do newslettera.
2. Możesz drukować materiały wielokrotnie na potrzeby własnej nauki oraz własnych zajęć, również odpłatnych i prowadzonych z kolejnymi grupami.
3. Możesz przekazywać uczestnikom wydrukowane karty pracy i wyświetlać planszę podczas własnych zajęć.
4. Nie sprzedawaj ani nie publikuj pliku, skanów lub kompletów kart w internecie. Nie usuwaj oznaczenia marki z udostępnianych wydruków.
5. Chcesz polecić materiał innym? Udostępnij link do jego strony w Stajni Wiedzy, aby każdy mógł pobrać aktualną wersję.
6. Materiał służy do nauki teorii. Nie jest instrukcją treningu, opieki weterynaryjnej ani zastępstwem nadzoru przy żywym koniu. Zajęcia z tego scenariusza nie wymagają obecności zwierzęcia.

Źródła terminologii

Polski Związek Jeździecki, Koński słownik: budowa konia

<https://pzj.pl/porady-jezdziec/konski-sloownik-jezyk-angielski-budowa-konia/>

Extension Horses, Relating Form to Function: Horse's Topline

<https://horses.extension.org/relating-form-to-function-horses-topline/>

Definicje i zadania opracowano własnymi słowami. To niezależny materiał Stajni Wiedzy, bez patronatu PZJ. Fotografia została wygenerowana z użyciem AI; służy obserwacji wyglądu zewnętrznego, nie ocenie zdrowia lub poprawności budowy. Źródła sprawdzono 9 września 2026 r.

Własne zajęcia, własne tempo.

W wersji łatwiejszej czytaj opisy na głos i pozwól korzystać z planszy. W trudniejszej poproś o samodzielny opis zamiast korzystania z banku słów.